

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉBŰ
KIADJA A DÁVID FERENC EGYESÜLET

Alapította : Dr. BOROS GYÖRGY.

Unitárius vasárnap.

Ma a világ jó nagy részében az emberek csak magukra gondolnak, csak a saját önző érdekeiket tartják szem előtt. Különböző nemzetek és felekezetek elsáncolják magukat az ők külön érdekvéreikbe s embertársaik számára nincs szívökben szeretet, hanem a legjobb esetben közömbösség, legtöbbször pedig a gyűlölet. Jézus tanításai már rég feledésbe mentek s ehelyett Kain szava lett az uralkodó eszme: »Avagy őrizője vagyok-e én atyámfiaimnak«. Igen egyesek, felekezetek, népek és nemzetek keményen elsáncolták magukat az emberiségből s az élet ma nem látszik egyébnek, mintha nem volna egyéb: »Mindnyájunknak harca mindnyájunk ellen«. Oly jól esett a lelkünknek, mikor Dr. Hall Alfréd-től, a világ szabadelvű keresztényei egyesületének elnökétől felhívás érkezett, hogy januárius hó második vasárnapját tekintsük nemzetközi vasárnapnak s akkor a szószéken emlékezzünk meg az egyetemes nagy emberi, keresztényi eszményekről és imádkozzunk Istenországának megvalósulásáért. E fölhívás 20 millió szabadelvű kereszténynek szólt, akik széles e világon 18 nemzet tagjai között élnek. És habár minden nemzet ragaszkodik a maga külön nemzeti létéhez, mert az ember a saját nemzetének sajátságai birtokában emelkedhetik fel az egyetemes emberiesség magaslatára, ez egyszerű felhívásnak mindenütt készséggel eleget tettek s eleget tettünk mi is, mert ezáltal Jézus parancsának tettünk eleget. Ez a nemzetközi vasárnap, vagy másképpen unitárius vasárnap nagyon sokra kell emlékeztessen minket és másokat is. Emlékeztetnie kell mindenkit, aki kereszténynek mondja magát, akármilyen nyelven vagy akármelyik templomban imádják is az Istent, hogy Isten a mi mennyei Atyánk, mi mindnyájan testvérek vagyunk, mindnyájunkat egy magas célra hívott el a Teremtő s nekünk együtt, egymással karöltve,

VIRGILIO...
...
...

egymást védve, egymást fölemelve kell küzdenünk egy szent és magasztos célért: az emberi haladásért, műveltségért és boldogságért. Ezen nagy cél elérésében össze kell fognunk s küzdenünk kell minden hamis eszme ellen, amely gyűlöletre vezérel és szétbontásra készítet. Az unitárius vasárnap, vagy másképpen nemzetközi vasárnap tehát nemcsak egy szép emlékű nap, hanem nagy elhatározásra és tette késztető nap is. Ennek eszméje nem szabad, hogy egy percre is elhagyja lelkünket. Mert ebben van az élet igazsága és teljessége, de ebben van a jövő diadalma is. »Ne félj kicsiny sereg, mert tetszett a te mennyei atyádnak, hogy adjon neked országot«. (Luk. 12, 32).

Murányi Farkas Sándor.

1936 évi februárius hó 21-én 100 esztendeje lesz annak, hogy Murányi Farkas Sándor az unitárius egyháznak egyik leglelkesebb, legodaadóbb tagja, a Dávid Ferenc Egyletnek buzgó munkása, az Unitárius Közlönynek egyik szerény, de bensőséges hangu költője Cojocna községben született. Atyja tisztviselő volt, de nem volt gazdag ember s ezért tanuló korában nem volt rózsás az élete. A szabadságharc megfosztotta atyját a hivatalától s ezért atyja ipari pályára szánta, de 1850-ben a 14 éves fiu a maga erejéből tanulni kezd tovább s tanulásának eredménye lett. Szerencsés volt, mert az isteni gondviseles olyan tanuló társakkal áldotta meg, mint Petrichevich-Horváth Kálmán, a későbbi főgondnok, a Dávid Ferenc egyletnek elnöke és Simén Domokos, az unitárius vallásnak egyik leg tudósabb munkása és hitvallója. A tanulás kemény próbája után tisztviselő lett előbb Clujon, később Budapesten. A hivatal követelményei azonban sohasem vonták el lelkét szent vallásunktól, egyházunktól. Br. Petrichevich-Horváth Kálmánt, a sziv emberét mindig bámuló szeretettel vette körül, a Dávid Ferenc Egyletnek kezdetől fogva lelkes tagja, az Unitárius Közlönynek egyik költő munkatársa, az egylet éltető lelkének, Dr. Boros György jelenlegi püspökünknek pedig hűséges barátja volt. Szeretete azonban még tovább terjedett. Igazi »atyja« lett a papnövendékeknek, akiket »fiainak« nevezett. Mint irodalmat és egyházat szerető nemes lélek alapítványt tett avégből, hogy minden évben egy állást foglaló ifjú lelkész, aki érdekes irodalmi munkásságot végzett, palástot vehessen. A palástdíj 100 korona volt békebeli értékben, amivel akkor meg is lehetett venni egy szép palástot. Valahányszor Budapestről ellátogatott Erdélybe, barátai mellett mindig meglátogatta a »fiait«, a papnövendékeit is. A papnövendékek hálásak voltak a jószágért, levélben is gyakran felkeresték pártfogójukat és költeményeit ki is adták 1906-ban. A nemes pártfogó ezután nem is élt sokáig. 1907 december hó 28-án meghalt. Az egész egyház megsiratta, mert egyik legjobb és leglelkesebb tagját temette el, de legjobban

mégis csak »fiai«, a papnövendékek. Az ifjú papok még élvezték alapítványának kamatait, amíg a világháboru elsodró árja e nemes szivből jött áldozatot is meg nem semmisítette. A pénzösszeg csekélylé zsgorodott össze, de az a lelki, erkölcsi érték, amely Murányi Farkas Sándor sajátja volt, mindig meg fog maradni. Az ő lelkesedése, szeretete, áldozata példája, útmutatója lesz mindenkor a jóban, szépben és nemesben hinni és munkálni tudó lelkeknek. Ez a lemagasabb erkölcsi érték pedig sohasem veszíthet értékéből.

B. P.

Keresztúri Sámuel a vértanu pap-tanár.

„Légy hű mindhalálíg és neked adom az életnek koronáját“.

Keresztúri Sámuel méltán kiérdemelte e jelmondatot, mint egyházunknak, szent vallásurknak mindhalálíg hű és igaz fia.

Keresztúri Sámuel a XVII-ik évszáz végén és a XVIII-ik évszáz elején volt Dávid Ferenc városában s később turdai pap és tanár. Nagy tudományu ember volt, aki éveken keresztül híres külföldi egyetemeken tanult és idehaza jeles költeményekkel, sok halotti kitünő beszéddel, történeti és tudományos munkákkal gazdagította a magyar irodalmat, melyek kéziratban és nyomtatásban nagyobbára ma is meg vannak. Ilyenek: Hecatombae c. jeles műve, melyet brandenburgi Jasziczkinak ajánlott, a Halál három postái, Ambroszia, Kritika, Justinushoz tett jegyzetei stb.

A Keresztúri Sámuel élete egyházunk legküzdemeletjesebb korában zajlott le és fejeződött be. Születése évét nem találjuk évkönyveinkben.

Kezdetben a Dávid Ferenc városa kollégiumában volt tanár, az 1700-as évek elején már temetési beszédeivel nagy közbecsülésben volt része, valamint nyomtatásban megjelent művei által is nagy tekintélyben volt.

Vértanu élete a Dávid Ferenc városában a piaci nagytemplom és kollégium erőszakos elvétele idejében kezdődött 1716 és 1718-ban, midőn Steinville István tábornok, Erdély főhadi kormányzója, némelyek szerint 1488, mások szerint 1768 gyalog- és lovas német katonával 1716 márc. 30-án egész váratlanul megjelent Dávid Ferenc városába és 20—30 sőt 50-es csoportokban egyes unitárius családoknál elhelyezkedett és három napon át a legszörnyűbb módon kegyetlenkedtek a védtelen háziakkal, akiknek minden élelmiszerét felfalták és minden javaikat elpusztították, tönkretették, ki- és elrabolták és az embereket legcsufosabban kínozták, gyötörték, különösen a papokat, tanárokat s nem kímélve a püspököt se.

Keresztúri személyét kímélni akarván, a kéménybe menekült; a vérszomjas katonák ráakadván, drága értékes könyveit

alája hordva meggyújtották, miáltal leszállásra kényszerítették, mikor is a durva, vad idegen katonák úgy össze-vissza verték, ütlegelték e tudós férfiut, hogy abból testi nyomoréksága lett, amit kiheverni egészen soha se tudott és ami részben halálának is okozója lett. Dávid Ferenc városából — a nagy éhség elől menekülvén — Turdára ment papnak, ahova a még akkor elég virágzó egyházközség, mely egy évtized alatt a labanc hadak által feldult és porráégetett egyház épületeit nagy áldozattal újból felépítgette, — nagy örömmel hívta és választotta meg a nagyhirű szónokot.

Szenvedésteljes élete itt sem lehetett nyugodt. Virmont Damian Hugó Erdély ekkori katonai kormányzója, aki kinzó köszvénybetegsége miatt hordszéken vitette magát 1721 aug. havában Turdára, magához hívatta Keresztúrit, mint papot és Pápay Ferenc világi emberrel együtt Sibiuba vitette, hol halálos fenyegetések között aug. 6-án egy engedményt íratott alá e két agyongyötört gyenge, öreg emberrel, amelyben kijelentik, hogy a turdai piaci nagy templomot a tábornok a katolikusoknak átengedni rendelte, s hogy a romlásnak ne legyen kitéve, hajlandók inkább átengedni. A turdaiak ez erővel kierőszakolt nyilatkozat folytán nem akarták átadni az öreg templomot, tiltakoztak és ellenálltak. Levélváltások következtek s végül is 1721. nov. 22-én Virmont tábornok Antalfi János prépost kíséretében erős katonai csapattal megjelent Turdán, a bucsú istentiszteleten levő unitáriusokat a templomból kiüzette, Keresztúrit a papi lakásból kidobatta, azt is, az iskolát is és minden ezekhez tartozó javakat elvettek. Az unitáriusok temp'om, iskola, egyházi épületeiktől és minden javaiktól megfosztva, mint földöntutók úgy maradának.

A német tábornok eleinte szép szerével akarta megnyerni Keresztúrit. Igért neki minden földi jót, hogy hagyja el az unitárius vallást. — Adok neked szőlőhegyeket, nagy vagyont, magas rangot és méltóságot, ha elhagyod a vallásodat... Keresztúri Sámuel azonban nyugodt méltósággal felelt: — Földi javakat, méltóságot adhatsz, de örök életet nem tudsz adni... S azzal visszautasította, mint Jézus a Sátánt, a tábornoknak minden csábitó ígérését.

E nagy megfontoltsággal és férfias bátorsággal elmondott bölcs válasza a hittérítő tábornok dühbe jött és durva katonáival kidobta a magával jöttehetetlen beteges öreg embert, Istennek hiveséges, igaz szolgáját, aki ugy e tényével, valamint addigi jámbor, becsületes életével méltóvá tette magát Isten irgalmára, a hervadhatatlan mennyei szent koronára és a lelki üdvösségre.

Rég volt, igaz volt. A több mint 200 éves történet ne gyűlöletre, hanem hálaadásra és bölcs okulásra, tanulásra vezessen, tanítson bennünket. Hálaadásra a jó Isten iránt, hogy adott szent vallásunknak ilyen erős lelkű hitbajnokokat, szikla szilárd hitű vértanukat, akik a legnagyobb csapásokban, megkísértésekben rendületlenül megállottak egyszerűen felséges hitünkben, mint-

egy példát mutatva minekünk késő utódoknak az erős hitűségre és lelkesítve a hitben való állhatatos megmaradásra. Hálaadásra továbbá a jó Isten iránt, aki megmentette egyházunkat s adott oly férfiakat, mint amilyen Keresztúri Sámuel is volt, akik megértették a szent igazságot: »*Boldogok, akik az igazságért háborúságot szenvednek, mert övék a mennyeknek országa*«, »*Légy hű mindhalálig és neked adom az életnek koronáját.*«

1726 november 16-án szólította az Úr magához e hív szolgát. Szentül meg vagyunk győződve, hogy a mennyei Atya megjutalmazta a földi életben elviselt szenvedéseieért.

Péter Sándor.

Az egyház és a nők.

Kéthly Anna a Bébel Ágoston „Nő és szociálizmus“ című munkájához írott előszavában azt mondja, hogy az egyház a szociálizmus terjedésének ellensége volt akkor, amikor a nőket nem engedte teljes mértékben kilépni az életbe, a küzdelem terére, hanem a női lélekre hivatkozva, igyekezett a megnyugvásnak azt a templomi, illetve temetői csendjét megteremteni, mely a szociálizmus legnagyobb ellensége, mert a legkönnyebben bele-törődik az ember a „mindig így volt és így lesz“ kényelmes elvébe.

Ha az elolvasott mondat igazságát kutatjuk, hamar rájövünk, hogy téved az író akkor, amikor azt akarja bebizonyítani, hogy az egyház ellensége és nem támogatója volt a nők felszabadulásának és a családi élet korlátai közül való kilépésének. Mikor a nő érezni kezdte, hogy nemcsak egy kis család keretein belül tudna dolgozni, hogy többre hivatott, első volt az egyház, mely bevezette a maga nagyobb családi körébe és teret engedett a női lélek munkájának s így beindította a nők munkáját a társadalomban. Ha a kereszténység történetén végigtekintünk, mindenütt ott találjuk kisebb, majd nagyobb számban a nőket is, mint mártirokat, mint diákonisszákat, mint az egyházért küzdőket és dolgozókat. Az egyház volt az első, mely egy szélesebb munkamezőre irányította a nők figyelmét, még pedig egy olyan munkamezőre, hol sokakért lehet küzdeni, dolgozni anélkül, hogy a nő kilépne abból a tevékenységi körből, mely meghaladja képességeit és amely ellenkeznék a nő természetes adottságaival. Az egyház a nőket arra a posztra helyezte, mely megilleti őket, hol a lélek fegyverével lehet és kell harcolni.

Ma sokat foglalkoznak úgynevezett nőkérdésekkel. A nők gazdasági helyzetével, fizikai és szellemi képességeivel, de egyáltalán nem foglalkoznak vagy legalább is nagyon keveset a nő legértékesebb részével, a lelkével. Nem szeretnék ellentétbe jönni korunk gazdasági követelményeivel, mely odaállítja a nőt a gyárak füstös műhelyébe, üzletek pultja mögé, irodák poros

aktái közé, hogy dolgozzon versenyt a férfiakkal. Nem akarom rosszalni a nőknek ilyen irányú tevékenységét, hiszen legtöbbször nem jószántukból, hanem kényszerüségéből teszik, de hangsúlyozni kívánom, hogy a küzdelemben nem szabad levetkőzni legdrágább kincsüket, a lélek finomságát. Bármennyit dolgozzon, éreznie kell, hogy élete csak robot, hiányzik belőle valami s ez a valami, mondjuk ki bátran, ne féljünk attól, hogy kikacagnak, a lélek. Hiányérzetét nem tudja kielégíteni semmi nárkotikum, sem mulatság, sem szórakozás. Itt jön hát segítségünkre az egyház a maga sokirányú munkájával, hogy kiemeljen a robot alól és megnyissa a teret a lélek munkája előtt.

Az egyház keretén belül működő Nők Szövetségeknek is örök programja kell legyen, hogy felrázza az elfásult lelkeket, célt mutasson a céltalanul bolyongóknak, hogy új életlehetőséget adjon a reménytelen, elcsüggedt lelkeknek. Szerepünk tehát nem az, hogy elvonjuk nőinket az élettől, templomi, illetve temetői csendet varázsolva lelkünkbe, hanem az, hogy kiemelve őket a robot-munka és nehéz kötelességteljesítés köréből, visszavezessük az egyházon keresztül az életbe. Mert az egyház nem elvonja nőinket az élettől, hanem ösvényt és kaput nyit, melyen keresztül eljutunk ahhoz a felsőbbrendű élethez, mely nem csupán külsőségekben nyilvánul meg, hanem a női lélek mélységei bontakoznak ki előttünk, melyet bámul az erő és hatalom, de utána csinálni csak az igaz lélek tud.

Szánthó Vilma.

hitoktató, segéd-lelkész.

Isten velünk van.

Minél elhagyatottabbnak érezzük magunkat az emberek között, annál közelebb van hozzánk Isten. Isten lelkét a Biblia a szélhez hasonlítja, valamint a szél, ami levegő, bevonul minden kis helyre, honnan a kemény tárgyat elveszjük, épp úgy az Isten lelke jelenik meg, ahol nincs akadály útjában. Ha magunkban vagyunk, Isten lelke megszáll, meggazdagítja lelkünket, lelkünk fölbátorítja szívünket s többé már nem érezzük elhagyatottnak magunkat. »Ha Isten velünk, ki lehet ellenünk.«

Dr. Boros György,

püspök.

Pályázati hirdetés.

Az Unitárius Irodalmi Társaság Kahlfürst Imre nyomdajelölt tulajdonos úr ajándékából 2000 azaz kettőezer leu jutalmat tűz ki ezen tételre: »*Blandrata élete és szerepe az unitárius egyházban.*« A dolgozat 5—6 nyomtatott iv terjedelmű lehet. Az idegen kéz- vagy gépirással írt pályamunkák 1936 október 1-ig adandók be a Társaság főtájkárához: S. Nagy Lászlóhoz Cluj, Calea Marechal Foch 43. sz. — Cluj, 1935. dec. 2.

S. Nagy László,
főtájkár.

Vári Albert,
alelnök.

TŰZHELY MELLETT

„SZÉKELYKŐ“

Székelykőt, amely Rimetea fölött omladozik, egy kevély ormon (alul a völgyben a kis Geszteg patak csörtet a Maros felé), a monda szerint óriások építették. Az erdélyiek többnyire ezekkel az urakkal építették a váraikat.

Igazabban 1296 körül építtette a várat Thoroczkay Vencel alvajda.

Mindig is a Thoroczkay-családé maradt, ami eléggé feltűnő Erdélyország zajos történeti multjában.

Békés birtoklásról természetesen szó sincs. Sokszor és sokféle ellenség állott a Thoroczkayak ősi váránál.

Ott járt a tatár is; de igaz, hogy el is ment onnét, mert az aranyosszéki székelyek összeszedelődzködtek, megtámadták a vár környékét előzőlő tatárcsordát, amely már napok óta szorongatta tüzes nyíllövésével a várurat és két székely legény vezérlete alatt az egyszerű földnép elverte onnan a kutyafejűeket.

Hálás volt a várur a főlzabadtásért s behívatta a két fiatal vezért, megköszönte a szivességüket, megdicsérte a vitézségüket s végül így szólt:

— Menjetek, nézzetek szét a váramban, termeimben, kincses kamrámban, istállóimban és azt válasszátok jutalmul, ami a legjobban megtetszik.

Az egyik legény visszajött, miután előbb mindent megnézett.

— Nekem a lányod tetszik legjobban.

A másik legény is visszajött:

— Én a lányodat választom.

— Melyiket? — kérde a várur — Klárit vagy Katalint?

És bekiáltotta a leányait.

Klári valahol az udvaron járt, tehát Katalin jött be előbb.

— Ez az! — kiáltotta a két legény egyszerre.

A vajda mosolyogva szólt közbe:

— Ne okoskodjatok. Egy leány csak az egyiteké lehet.

Erre a két levente összenézett, mindenik értette, mit akar a másik: hogy itt az egyik ember fölösleges. Szótalanul kihúzták kardjaikat és összemérték.

A kardcsattogásra és a Katalin sikoltására csakhamar befutott a várur másik leánya, Klára is. A két székely fiu ámulтан ejtette ki kezéből a kardot.

»Hisz ez az!« — báméskodik mindenik külön.

Ikrek voltak, Klára szakasztott olyan, mint Katalin.

Helyreállt legott a béke, az ifjak kezét fogtak, az apa pe-

dig rájuk adta az áldást, de hogy addig is, míg a lakodalom meglesz, egyik se tévessze el, melyik az ő menyasszonya. egy arany- és egy ezüstkarikát csináltattak az ötvösnél, a karikába bevésítették a saját nevüket, s ezt a leányok ujjára huzván, megjegyezte vele ki-ki a maga menyasszonyát.

Nem teszem a kezemet tűzbe érte, de meglehet, hogy azóta jött szokásba karikagyűrűvel jegyezni el a menyasszonyt.

1614-ben rossz napok virradtak a rimetea-i várra. Dósa György lázadó emberei megrohanták és feldúlták, de csakhamar ismét fölépült.

Kétszázötven év múlva ezután ismét megjelent egy lázadó sereg, a Hóra és Kloska emberei, ugyanazon a helyen, de már elkéstek, mert a vár nem állott.

Tiege császári vezér dulatta fel a várat a XVIII. század elején, mert ura Thoroczky István, Rákóczi Ferenc tábornoka volt. Azóta érdekes rom és senki sem építi fel többé. Kivesztek ám már azok az óriások és tündérek, akik a hajdani várakat építették.

Mikszáth Kálmán.

Építeni szeretnék.

*Építeni szeretnék. Egy templomot, vagy egy iskolát,
ahova gyógyulni járjon a fájók serege,
hamut szórva bűnös fejére
és Miatyánkot szaporázza.*

*Építeni szeretnék. Egy templomot, vagy egy iskolát,
s anyagot hordok egy messzi világból.
Én ősi kristályokat hordok,
de erőm mintha összeroppanna.*

*Építeni szeretnék. Egy templomot, vagy egy iskolát.
Szent anyagot hordok, hogy az intsen,
hogy a megfájdult bus lélekben
vigasztalón költözzék az Isten.*

*Építeni szeretnék. Egy templomot, vagy egy iskolát.
Egy kicsi fehér lélek-templomot
iskolát, hol szeretetről
tanulnának az emberek.*

*Építeni szeretnék. Egy templomot, vagy egy iskolát,
hol minden szomorú szent ünnepen
hívogatón szólna a harang
s csak imádkoznánk, imádkoznánk.*

Székely Gyula.

Második kulturdélután a jelen évadban a püspöki háznál januárus hó 3-án volt, mikor a következő feledhetetlen műsor gyönyörködtette a nagyszámu előkelő közönséget. »A Püspökné tanácsa« címen értékes felolvasást tartott Gyallay Papp Domokos, a jeles székely író. A felolvasás tárgya Kriza püspöknek a népköltészet iránt való szenvedélyes szeretetéből van merítve. Reméljük, hogy az értékes elbeszélést jövő számunkban közölni fogjuk. Zongorán kiváló művészettel játszott K. Molnár Irma urnő. Régi magyar dalokat énekelt igazi művészettel P. Boros Irén, kinek szereplése mindenkor külön élvezet a közönség számára. Zongorán Útő Mária, a kitűnő zongora-tanárnő kísért a már jólismert művészettel. Több hegedű-játékot adott elő ifju Márkus Albert ugyancsak Útő Mária zongorakiséréte mellett ugyancsak elsőrangú művészettel. Befejezésül pedig Fazakas Olga Reményik költeményeket szavalt, méltón csatkozva a műsor többi jeles szereplőjéhez.

Felhívás. Felkérem körü tanítóegyesületeink elnökeit, hogy folyó év február 20-ig sziveskedjenek bejelenteni hozzám, hogy általános érdekü nevelésügyi és közös tanítói érdekeink megtárgyalására folyó év husvétü szünidejére tervezendő romániai ki-sebbségi tanítói országos kongresszus Clujra leendő összehívását óhajtják-e? Ha igen, azon a körök milyen számban kívánják képviseltetni magukat?

Cluj, 1936. jan. 28.

Patakfalvi Zsigmond,
egyesületü elnök.

Az I. G. Ducai Unitárius Nők Szövetsége mult év december 28-án este jól sikerült műsoros táncestélyt rendezett a Walter-teremben. A műsor első pontja Girisik Gyuláné hegedű-száma volt, kit Girisik Gyula kísért. Ezután Siraudin: »Itt a kalap—ott a kalap« c. vigjátékát adták elő műkedvelőket meghazudtoló jártassággal. E helyen is kiemeljük Nagy Rózsikát és Sebessy Ferencet, kik lelkei voltak e kedves együttesnek. A műsor befejező-számaként Bede Emil énekelt magyar-dalokat cigányzene kíséréttel. A Nők Szövetsége lelkes rendező-gárdájából Útő Lajosné, Boros Jenőné és Fazakas Sándorné neveit ragadjuk ki, kik időt és fáradságot nem kimélve munkálkodtak az estélyü sikerén.

Ifjusági napok Calnicon. A treiscaunei D. F. E. I. Köre november 23—24. napjain tartotta meg rendes évi összejövetelét. November 23-án a templomban ünnepélyes istentisztelet keretében nyílt meg az összejövetel. Imát és egyházi beszédet Szász Dénes braşovi s. lelkész mondott. Az unitárius ifjunak az Atya és embertársainak dolgaival foglalkozni, legszentebb kötelessége. Istentisztelet után a köri elnök: Rostás Dénes, helybeli lelkész meleg szavakkal üdvözölte a megjelent tagokat és vendégeket s Istentől segítséget kérve, megnyitotta a gyűlést. Megnyitó után a köri titkár jelentése a nyári ifj. konferenciáról, majd az egyes ifj. egyesületek elnökeinek, egyesületeik évi működéséről való jelentése következett. Örömmel és megelégedéssel hallgattuk végig ezeket a jelentéseket, hiszen, a nehéz körülmények és számtalan akadály ellenére is némelyik ifj. egyesület annyira szép munkát végzett, hogy csak dicséret és elismerés, illetheti őket. Választások során köri titkárnak a gyűlés Benedek Gyula belini s. lelkészt választotta meg. — Délután ugyancsak a templomban, a gyülekezet éneke után, Dr. Szent-Iványi Gábor felügy. g. ur tartott igen értékes és élvezetes előadást: »Ugarrendszer és szabadgazdálkodás« címmel. Az előadást élénk megbeszélés követte. Szász Dénes braşovi s. lelkész bibliaolvasása és imája után a gyülekezet éneke zárta be a gyűlést. — Este a község háza termében szavaló és monológ-verseny volt. — 24-én, vasárnap d. e. a templomban az elnök az ifjusághoz intézett szövegével nyitotta meg az összejövetelt. Az unitárius ifjusághoz szólott beszéde. Ezután az egyes ifj. egyletek évi munkásságáról összeállított jelentés és a szavaló-monológ verseny eredménye alapján készített statisztikát teszi közzé az elnök, mely szerint az I. helyre a calnici, II. helyre a cichişi és III. helyre a braşovi ifj. egyesület került. A calnici ifj. egyesületet a vezetőség a Deák Piroška, chichişi tanítónő által készített és adományozott »Vándorzászló«-val, a crişului ifj. egyesületet Régeni Áron ny. igazgató-tanító és Lőrinczi Ilonka arcusi tanítónő által készített diszoklevéllel és a braşovi ifj. egyesületet jegyzőkönyvi dicsérettel tüntette ki.

Imát és egyházi beszédet Taar Géza ajta-mare-i lelkész tartott Mt. 19. 16—21. alapján. »Ha be akarsz menni az életbe, tartsd meg a parancsolatot!« Ne abban álljon ezután a székely virtus, hogy ki maradjon a legény a csárdában, hogy minél mélyebbre engedj késedet vérednek, fajtádnak szívébe, hanem tanulj meg ő érette szenvedni és dolgozni! Igaz prófetai szárnyalásu beszéd volt, mely után Kiss Margit köri titkár szólóéneke következett. Megható ünnepség keretében történt a vándorzászlónak felszentelése. Végh Benjámín esperes tartotta a felavató beszédet, megható szókkal küldte vándorutjára a kis zászlót, átnyujtva a nyertes ifj. egylet elnökének.

Közébed után a templomban Régeni Áron arcus-i nyug. ig. tanító tartott értékes felolvasást a gyümölcsfa termesztéséről, hangsúlyozva ennek nagy fontosságát népünk életében. Felolva-

sását megbeszélés követte, majd Szász Dénes braşov-i s. lelkész szóló éneke. Összejöveteleünk Benedek Gyula bibliaolvasásával és imájával ért véget.

Este a községháza termében a különböző ifj. egyesületek szolgáltatták a műsort, melyet táncmulatság követett. Kedves volt a crişului ifjuságnak székely-táncbemutatója, festői székely viseletben.

Jelenvolt.

Perczelné-Kozma Flóra emlékünnepe. A budapesti D. F. Egylet a misszióház templomában magas színvonalon álló emlékünnepelet rendezett Perczelné-Kozma Flóra emlékére halála 10 éves évforduló alkalmából. Az ünnepélyen imát Józán Miklós püspöki vikárius, megnyitó beszédet Br. Daniel Gábor dr. egyleti elnök mondott. Gitáron Wirth Preludiumát és Heinrich Meditációját Varga Istvánné játszotta. Buzogány Anna pedig P.-Kozma Flóráról ünnepi beszédben emlékezett meg. Ünnepi ódát szavalt Sz. Tompa Márta szavaló művésznő. Szilvássy Margit az Operaház tagja Verdi: A végzet hatalma áriáját énekelte. Bezáró beszédet pedig dr. Csiki Gábor lelkész tartott.

A budapesti Brassai Sámuel Unitárius Ifjusági Egyesület 15 éves jubileumához érkezett s ez alkalommal *unitárius bált* rendez 1936 évi februárius hó 22-én a magyar fővárosban. A fővédnökök, védnökök és háziasszonyok, kiknek száma majdnem ezerre tehető, már előre is biztosítja ugy az erkölcsösi, mint az anyagi sikert. Az ifjusági lelkes rendező-gárda minden lehetőet elkövet, hogy a legnagyobb siker jegyében megrendezhesse hagyományos bálját, melyet 1931 év óta a nyomasztó gazdasági viszonyok miatt szüneteltetett. Az ifjuság rendezői szeretettel hívnak meg minden távollevő hitrokont és kérnek mindenkit, aki csak teheti, hogy Erdély bérceiből is hozzanak lelkesedést, üdeséget, frissességet; egyben a célkitűzés megvalósításához üzenetet néhai Brassai Sámuel örök emlékének. A báli meghívók szétküldése most van folyamatban és igénylésre meghívót készséggel küld az Unitárius Bál Rendező Bizottsága (Budapest, IX. ker., Rákos ucca 3. sz., fsz. 4. Unitárius Misszióház). A Brassai Sámuel U. I. E. Elnöksége nevében:

Kahlfürst Tibor.

Mit nékem a fagyasztó tudomány!
Bukjék, midőn a fermészet beszél.

Madách.

Ki a családért vérét ontaná,
Barátjáért legfeljebb könnye van.

Madách.

A természet világából.

Küzdelem a vetélykedő felek ellen.

A természet látszólagos nagy harmoniájában a küzdelem folytonos, ami egyes fajok elterjedéséhez vagy mások kipusztulásához vezet. Amerika felfedezése után Európába hurcolták a patkányok egyik rokonát a vándor-patkányt, ami több évszázadon keresztül kiszorította a ma már csak a Balkán félszigeten található feketésszinű házipatkányt. Európából Amerikába vándorolt kapzsi természeti fehérember teljesen háttérbe szorította, sőt kipusztulásra ítélte a bennlakó indiánt. Többnejűségben élő madarak pazar tollazatot kénytelenek magukra ölteni: páva, paradicsom-madár, siketfajd; habár ebből kifolyólag veszedelem származik a madár életét illetőleg. A szarvasfélék vetélykedő himjei sok tekintetben alkalmatlan és súlyos aggancsot viselnek, ami az ősszarvast kipusztulásra ítélte.

Hasonló rossz példát az emberiségnél is találunk: csatahajók, ágyuk építése a másik fél figyelmét szintén a fegyverkezésre irányítja, így a béke tulajdonképpen a háboru előkészítését irányozza.

Uj növényfajta a Turda-hasadékban.

1934 nyarán egy pár külföldi botanikus járta be a növényfajokban gazdag természeti ritkaságot: a Turda-hasadékot. Domokos János a *Sempervivum* fajokat tanulmányozva a *Sempervivum tectorum* és a *Sempervivum Schlehanii* hybridjét találta meg, amit vendéglátó házigazdájának: Bors Mihály nevéől nevezett el. Tudományos leírása a következő: *Sempervivum Michaelis Borsii* Domk. Hybr. nova inter *S. tectorum* L. et *S. Schlehanii* Schott. Folia rosulorum suberula vel denum subcalvescentia, petala rosea purpureo striata. Hab. in Transilvania, Biharicum. In Tordai hasadék et prope pag. Torockó in mt. Székelykő, ad upes calcareas. Freguens inter parentes. Leg. J. Domokos. 1934.

Réti Nyír.

Réti Nyír-nek nevezik Trei-Scaunmegye Reci, Comolăul, Aninoasă, Sântionlunca és Ozun községek között elterülő homokbuckás, tavas területet. Itt fordul elő a szépségéről híres fehér tündérróza—*Castalia alba*, amit a székely atyánkfiaiink Kupánvirágnak hívnak. A vízi növények közül még nevezetes a rovarfogó rence—*Utricularia vulgaris*.

Házidisznó vaddisznóval való kereszteződése.

A disznótartásával foglalkozó falusi ember sokszor keservesen tapasztalja, hogy az adókiállítására vagy egyetlen hizlalására szánt disznója szinte máról-holnapra elpusztul. Az elpusz-

tulás okával foglalkozó tudósok rájöttek, hogy a baj a házidisznó elfajzásában (degenerálódásában) keresendő. Ezért a hizékony házi és a betegségekkel szemben ellenálló vaddisznó kereszteződéséből egy olyan disznófajtát sikerült létrehozni, ami a követelményeknek igen jól megfelel.

Betegség-okozó csirák a háboru szolgálatában.

A kulturájára büszke ember napról-napra aljasabb eszközökkel igyekszik ellenfelét elpusztítani. Ma a hadigázok mellett a tifusz, kolera és pestis-t okozó csirákat tanulmányozzák hadviselési szempontokból. Ludendorf tábornok szerint foglyot nem szabad ejteni, kicsinyt, nagyot, öreget, bénát egyaránt ki kell pusztítani. Ez mindinkább azt bizonyítja, hogy a vallásra az emberiségnek hova tovább mind nagyobb szüksége van.

Dr. Ferenczy Sándor.

Az imádság.

Lélekszakadva menekül egy ember, akit oroslán üldöz. Hirtelen megáll, mert egy szörnyű mély árokhoz ér, melyben kígyók fetrengenek. Nincs mit tennie, elől mérges kígyók, hátul vérengző fenevad... Mit tegyen hát?... Leborul és imádkozik... Az üldöző oroslán átugrott rajta s a mélységbe zuhant. Őt pedig az imádság megmentette.

D. F. Unitárius Nők Szövetsége folyó év január 21-én, edd en délután tartotta szokásos kötőkéjét a Calea M. Foch 10 sz. alatti helyiségében. A jól összeállított programm szépszámu közönséget vonzott. Agyagási Sándor konzervatóriumi növendék énekszámá nyitotta meg a programmot. Örömmel hallottuk őt, mint egy fiatal tehetséges ifjut, kinek tiszta, csengő hangja legszebb ígérét a jövőre. Szent-Iványi Sándor theol. akad. tanár a tőle megszokott közvetlenséggel tartotta meg előadás-sorozatának bevezetőjét. Már maga a kérdés is olyan, hogy minden gondolkozó embert érdekel, a gyermek nevelésével foglalkozott s így mindvégig lekötve a hallgatóság figyelmét. Előadás-sorozata a legnagyobb érdeklődést váltotta ki. A rövid, de mindenkit érdeklő programmot Rafaj Andrásné őnagysága zongora-játéka zárta be, mely komoly élvezetet nyújtott a közönségnek. Műsor után a kötőke kedves háziasszonyai párolgó teát szolgáltak fel, melyet kellemes beszélgetés és ismerkedés közben fogyasztott el a közönség.

E helyen is megjegyezhetjük, hogy jó nekünk együtt lenni, mert ezek a kedves, közvetlen találkozások közelebb visznek egymáshoz s közelebb közös célunkhoz, hogy minél többen csatlakozzanak asszonyaink közül ahoz a munkás táborhoz, mely egyházunk előhaladását és megerősítését szolgálja.

Rovatvezető : IFJ. HADHÁZY SÁNDOR.

A braşovi unitáriusok ünnepei.

Január hó 19-ike és 26-ika emlékezetes nap marad a braşov unitáriusok életében, de jelentőségteljesnek mondható az egész erdélyi unitáriusságra nézve is. A régóta napirenden levő, de sok viszontagságon keresztülment templomépités ügye odáig fejlődött, hogy a braşovi unitáriusok is immár saját otthonukba mehettek be imádkozni. Gondolni lehet az örömet, mely eltöltötte a sziveket és az érdeklődést, mely a többi magyar egyházak tagjai részéről is megnyilvánult. Január hó 19-én volt az unitárius istentisztelet a református templomban, midőn nemcsak az unitáriusok gyültek össze igen nagy számban, hanem a város magyarságának sokasága is zsufolásig megtöltötte a nagy református templomot, melyben az unitáriusok mintegy 40 eszten-deig tartották istentiszteleteiket. Ez ünnepélyes alkalommal a szolgálatot Filip. II. V. alapján Kovács Lajos végezte, méltóképpen juttatva kifejezésre a hála és köszönet érzelmeit, melyeket az unitárius egyházközség minden tagja érez a reformátusok iránt.

Az istentiszteleten a református egyházközség vezetősége és presbiteriuma testületileg vett részt, élén Csia Pál lelkésszel és Dr. Szele Béla egyházközségi főgondnokkal. Az alkalmi egyházi beszéd elhangzása után a szószék alatt a református egyházközség presbiteriuma foglalt helyet, szemben pedig az unitárius egyházközség kebli tanácsa, melynek az élén az egész egyházközség nevében Dr. Kerekes István egyházközségi főgondnok hivatalos formában is kifejezte az unitáriusok köszönetét, emelkedett hangú és mély értelmű beszédben méltatva a testvéri szeretet páratlanul szép és eléggé meg nem hálálható példaadását. A gyülekezet színe előtt ünnepélyesen átadta az unitáriusok emlékiratát, a hála és köszönet írásba foglalt szavait.

A református egyházközség nevében Dr. Szele Béla főgondnok válaszolt, kifejezésre juttatva, hogy a református egyházközség szívesen bocsátotta rendelkezésre az unitáriusok számára mindig a templomot. Ezzel csak kötelességét teljesítette a

testvéri szeretet nevében, mely a két egyházközség vezetőségét és tagjait mindenkor összekötötte s bizonyára össze fogja kötni ezután is.

Könnyekig megható, felejthetetlen volt a bucsuzás. »Erős várunk nekünk az Isten« kezdetű ének hangjainál a két egyházközség lelkésze, főgondnokai és gondnokai vezetése mellett együttesen vonult ki a templomból a két egyházközség presbiteriuma és a nagyszámu gyülekezet mély benyomással, felejthetetlen emlékekkel.

Január 26-án pedig megnyílt a braşovi unitárius templom ajtója. Már korán kezdtek gyűlni a hivek s felekezeti különbség nélkül az érdeklődők, arcukon az öröm látható jelével, a feszült érdeklődés palástolhatatlan érzetével. Az 500—600 ember befogadására készült templom közel 2000 embernek adott helyet, szorongásig betöltve minden talpalattnyi területet, s bizony még az uccára is rekedtek. »Im bejöttünk templomodba« s »Áldott az Ur, a mi Istenünk« elhangzása után szintén Kovács Lajos lelkész mondott alkalmi imát és beszédet Ézs. XL. 31. alapján, egész lényében meghatva, minden szavával éreztetve azt a felszabadult örömet, mely az olyan hosszú ideig tartó kietartó küzdelem, sok csalódás és megpróbáltatás után az unitáriusok, de más felekezetűek szívéet is eltölti.

Az egyházi szolgálat elvégzése után Dr. Kerekes István egyházközségi főgondnok adott kifejezést az egész egyházközség nevében a szíveket eltöltő örömrnek, hogy immár a braşovi unitáriusoknak is van lelki otthona, Istenháza. A Kebli Tanács nevében Preiszner Péterné tb. elnök beszédét Markovits Leóné titkár olvasta fel, az Ifjusági Kör üdvözetét Szász Dénes s.-lelkész, elnök tolnácsolta s a tanuló ifjuságét Izsák Vilmos VII. gimn. oszt. tanuló. Alkalmi verseket szavaltak Szász Balázs 4., Elekes Lenke 3., Szabó Ferenc 7. oszt. elemi és Kiss Klára IV. gimn. oszt. tanulók. Közben Szántó Lajos énekelt Gál Vilmos kebli tanácsos harmonium kísérete mellett. A főemelő ünnepély utolsó pontja Birtalan Dénes és Csiki Rebeka ujszülött Árpád nevű gyermekének megkeresztelése volt. Az örömeben könnyeket hullató közönség »Tebenned biztunk eleitől fogva« hangjai mellett oszlott szét.

Jóllehet az egyházközség csak házi ünnepélynek szánta ezt a templommegnyitó alkalmat, mert az ünnepélyes felavatás májusban lesz, a ref. egyházközség nagyobb és a magyar evang. egyházközség kisebb küldöttséggel képviseltette magát. Hivatalos meghívót csak a körben lakó Egyházi Főgondnok urnak, Kőri Esperesnek és két Felügyelő Gondnok urnak küldött. Másoknak az »Unitárius Híradó« c. helyi értesítő megküldésével jelezte az ünnepély idejét és részleteit. Vidékről s még távolabbi helyekről is többen vettek részt a megható ünnepélyen. Útő Áron köri f. ü. gondnok írásban fejezte ki üdvözetét.

Este 6 órakor nagyobbszabásu ünnepély volt szintén nagy-

számu közönség jelenlétében. »Élő Isten egybegyültünk« és »E szent napon örvendezzünk« kezdetű énekek és Kovács Lajos lelkész imája után Kovács Áci Reményik verseket szavalt. Bálint Lily Gál Vilmos harmonium kísérete mellett énekszámot adott elő. Taar Géza aita-marei lelkész az unitárius templom jelentőségéről és hivatásáról tartott élesen megvilágító előadást. Teutsch Willynek Fischer Vilmos harmonium kísérete mellett előadott hegedűszáma után Szász Dénes s.-lelkész vezetésével az Ifjusági Kör énekkara énekelt, mely után Kovács Lajos lelkész bezáró szavai következtek. A szépen sikerült vallásos estély »Akik biznak az Uristenben« kezdetű énekkel végződött.

Vallásos estély után a hívek és más érdeklődők nagy számban társas-vacsorára gyültek össze a Székely Társaság külön helyiségében, midőn megemlékezés történt özv. Kádár Sándornéről, ki két harangot s Dobra Dénes és nejeről, kik az Urasztalát ajándékozták. Beszéltek Kovács Lajos, Dr. Kerekes István, Fóthi Károly, Dr. Hankó Domokos, Gyöngyösi Károly, Dr. Szele Béla, Taar Géza, Dr. Lőrinczy István stb.

A braşovi unitáriusok templommegnyitó házi ünnepélye minden tekintetben szép és fölemelő volt. Az a megnyugtató tudat maradt hátra a lelkekben, hogy most már a hívek, ha templomba igyekeznek, haza, saját otthonukba mennek. Isten áldása legyen az új hajlékon, az abban végzendő szolgálaton és a hívek buzgóságán.

Jelenvolt.

Százesztendős oszlopok.

Nemcsak az emberek, hanem néha az élettelen kövek is élnek, pedig semmi életjelt nem adnak magukról. Vannak oszlopok, amelyek a történelem egy-egy fejezetét támasztják alá és némán, hangtalanul is beszélnek. Néha megszólalnak a kövek. Aki Erdélyben Cluj városában levő unitárius templom és régi kollegium között elmegy, látja, hogy a templom és az iskola két bolthajtásos oszloppal van összekötve. A szemlélő vagy nem talál benne semmit, vagy pedig egy szép szimbolumnak tekinti, a templom és iskola kapcsolata, egymásra utaltsága szimbolumának. Hát természetesen ez így is szép, de még szebb, ha emlékeztünkbe idézzük a való történetet. A híres könyvgyűjtő és szenvedélyes irodalomszerető Sándor István följegyzése szerint az említett összekötő bolthajtásos oszlopok éppen ezelőtt 100 esztendővel készültek, mikor Sándor István cluji lelkész volt. Az összekötő oszlopokra azért volt szükség, mert a templom menyezete repedezni kezdett volt. A repedésnek oka lehetett, hogy a templom hátsó részén a talaj nedves, talán alányomult, de oka lehetett a menyezet nagy mérete is. Sokat gondolkoztak a javítás módján, amíg végre is az említett oszlopokat, összekötő falakat elkészítették. Az összekötő falak csakugyan hasz-

náltak, a templom menyezete azóta nincsen veszedelemben, az összekötő falak a templom menyezetének szabadságát biztosították.

A százesztendő évforduló alkalmával üdvözöljük a templomot védő falakat. Ugy látszik, hogy nálunk a templomnak nemcsak elvont értelemben, hanem valóságban is igazi támasza az iskola.

Lelkeszi beiktatás Adămuşon.

Lélekemelő szép ünnepély színhelye volt 1935 december 8-án az adămuşi ősi unitárius templom. Ezen a napon foglalta el állását Kiss Tihamér lelkesztéstvérünk, kit a hívek bizalma és a főtisztelendő Püspök ur megerősítő kinevezése állított az ősi szent Sion szószékére s a népes nagy gyülekezet vezetésére. A várakozó és vágyakozó hívek hangulatához képest a a beköszöntő beszéd tárgya az evangéliumi békesség volt.

A beiktatást Gvidó Bé.a esperes afia végezte, melyben kifejtette a lelkeszi hivatás jelentőségét. Az új lelkeszt a kartársak és mások részéről többen üdvözölték. Templomi ünnepély után a jelenlevőket az egyházközség megvendégelte. A közös ebédet a helybeli buzgó nők készítették el Szántner Ödönné úrasszony és Pál Tamásné tiszteletes asszony segítségével.

Ifjú lelkesztéstvérünknek boldog, békés és sikeres munkásságot kívánunk Adămuş községben.

Az I. G. Duca-i főgimn. 1934—35. évi értesítője
Boros Jenő igazgató szerkesztésében megjelent. Az értesítő felöleli a mult iskolai év egész történetét, amely az állami törvényeknek megfelelően szept. 16-án kezdődött és június 23-án végződött. Beiratkozott összesen 155 tanuló. A tanítás zavartalan működését semmi különös körülmény nem akadályozta. A tanulók fegyelmi és egészségi állapota kielégítő volt, csak egy izben kellett négy napos szünetet adni a spanyol-nátha miatt. Iskolai ünnepélyeket, a rendtartás értelmében, nemzeti ünnepeket tartottak, ezeken kívül Sándor jügoszláv király és Poincare francia miniszterelnök temetése alkalmával. Az »Orbán Balázs Önképzőkör« ez évben is szép eredménnyel működött Boros Jenő, Lőrinczy Gergely és Şerban-Coruilă tanárok vezetésével. A kör többször tartott nyilvános gyűléseket is, több pályatételt tüzött ki, melyben az ifjuság nagy lelkesedéssel vett részt. Az alsó osztályu tanulók június 14—15 napjain autóbusszal meglátogatták Mediaş és Diciosănmartin gyárait, a felső osztályosok június 26—27-én a Gyilkostóhoz rándultak ki Péterfy Gyula és Lőrinczy Gergely tanárok vezetésével. Június 16-án 30 éves osztálytalálkozót tartottak az 1904—905-ben VI. osztályt végzett

növendékek. Az iskola volt tanítványainak és barátjainak adományából többen kaptak pénz- és könyvjutalmat, valamint konviktsi segélyt. Dr. Ferenczy Géza egyk. főgondnok ur 1000 Leut adományozott cserkészfelszerelésre. A »Jótekonny Nőegylet« áldozatkész tagjai ez évben is kijavították a bennlakó-tanulók elszakadozott ruháit.

A Dávia Ferenc Egylet a püspökné ömáltósága elnöklere és vezetőségével februárius hó 11-én a püspöki lakás összes termeiben táncgal egybekötött házi tea-estélyt rendez, amelynek tiszta jövedelme az egylet nemes céljait fogja szolgálni. Az estély fővédnökei a püspök és főgondnok urak ömáltóságaik. Minden reményünk meg van, hogy a gondosan előkészített tea-estély is kitünően fog sikerülni. Kezdeteste 1/2 9 órakor. Belépődij személyenként 50 leu. Diákjegy 25 leu.

A Turda-Aires-i egyházkör február hó 2-án Cheien szépírás-, rajz- és kézimunkakiállítással egybekötött iskola-napot rendezett, a következő programmal: 1. 9 órakor a tanulók és iskola egészségi megvizsgálása s a szükségessé tanácsok megadása. Vezette Dr. Imre Lázár orvos. 2. 1/2 10 órakor mintatanítás. Költeménytárgyalás a 4 osztállyal. Vezette Tóth József tanító. 3. 1/2 11 órakor istentisztelet. Imát Fikker János lelkész, egyházi beszédet Dr. Kiss Elek teológiai tanár mondott. Az éneklést Lőfy Béla tanító vezette. 4. 1/2 12 órakor iskolai ünnepség s a kiállításon kintütek megjutalmazása. 5. 1/2 3 órakor délutáni istentisztelet. Imát mondott Pataki András lelkész. 6. 3 órakor szülői értekezlet. A tanító és szülők együttműködéséről tartandó előadással bevezette Zsigmond Ferenc tanító. A nemes, korszerű munkát szívből üdvözöljük. Reméljük, hogy megtermi a fáradság után a gyümölcsöt.

A Zenemellékletéről. Az U. K. Zenemellékletének célja, hogy először elkészüljön mindazon énekek orgona-kisérete, melyek — mint új dallamok — kerültek bele énekeskönyvünkbe. Ezért testvéri szeretettel kérjük mindazon zenével foglalkozó afiait, kiknek ilyen énekek harmonizálása meg van, sziveskedjenek az U. K. szerkesztőségéhez eljuttatni leközlés végett, mert hisz a legfőbb óhaja volna az, hogy a Zeneközlönyben minél több egyén munkája megjelenjen. Ázután kerülne sor esetleg új szerzemények közlésére is.

Ötő Lajos, szerkesztő.

Májusban Brassai Sámuel emlékünnepe lesz Budapesten, melyet a Brassai Sámuel Unitárius Ifjusági Egylet 15 éves fennállásának jubileuma alkalmából fog rendezni 3 napra tervezett ünnepek keretében. Ez alkalomból az unitárius társadalom egy diszes kiállítás emlékkönyvből betekintést nyer egy ifju egylet tevékenységéről, munkásságának eredményeiről, melyben méltó akar lenni a néhai nagy tudós Brassai Sámuelnek nevéhez, jelleméhez, tudásához és nagy unitárius-ságához.

Kahlfürst Tibor.

Az első hindu Izlandon. Lakshmiswar Sinha, a Kalkutta mellett lévő shantiniketani hires »Rabindranath Tagore-iskola«

tanítója, propaganda-tanulmányutat végzett Izlandon. A hindu tanító hivatalosan a miniszterelnök vendége volt, akif izlandi tanulmányutján a közoktatásügyi miniszter kalauzolt. Sinha tanító az első hindu, aki Izland földjére lépett. Látogatása során autóval és lóháton beutazta egész Izlandot. A nyilvánosság és külön a tanulóifjuság számára Ceylonról és Indiáról eszperantó nyelven érdekes és vetítettképes előadásokat tartott. *I. E.-ből*

Vérátömlesztéssel mentettek meg egy elefántot.

Griffin amerikai városban egy vándorcirkusz tigrise valamiképen beszökött az elefánt istállóba. Megrohanta az egyik elefántot és súlyosan megebesítette, olyannyira, hogy az értékes elefánt elpusztult volna. Ekkor a cirkuszigazgató hirtelen arra gondolt, hogy egy másik elefántból való vérátömlesztéssel kísérli megmenteni a végveszélyben levő állatot. A két hatalmas állat az egész operáció alatt példás nyugodtsággal viselkedett, mintha csak megértette volna az egész műtét jelentőségét. A műtét jól sikerült és a sebesült elefánt megmenekült a pusztulástól.

India gyermekhalandósága. Röviddel ezelőtt a következő adatokat tették közé Indiában a gyermekhalandóságról: 1000 újszülött csecsemőből meghalt 200. Ezzel a gyermekhalandóság 10 év óta most érte el a legmélyebb állást. Angliában ezzel szemben 1000 gyermekből csak 64, Ausztráliában pedig csak 39 hal meg.

Halálozás. Lapunk zártakor vettük a szomorú hírt, hogy *Vass Albert* oclandi gyógyszerész, egyházi tanácsos januárius hó 26-án, életének 67-ik esztendejében rövid szenvedés után elhunyt. Az elhunyt papi családból származott s mint ilyen az egyház ügyei iránt mindig melegen érdeklődött, az egyház és más közügyek intézésében tevékenyen részt vett, a Homorod vidékének egészségügyét hosszú éveken keresztül buzgósággal és szakértelemmel szolgálta. Nemcsak családjának, hanem egyházunknak és általában a közügyeknek is veszteség e munkás férfi halála.

Aki érdeklődik a közelmúlt iránt, rendelje meg: »*Brassai Sámuel élete*« című művet. Irta dr. Boros György, 11 képpel, 372 oldal. Lapunk szerkesztőségénél 250 Leu helyett 180 Leuért kapható.

Dávid Ferenc Egylet története. Irta Benczédi Pál. 84 oldal ára 20 Lei. Megrendelhető lapunk szerkesztőségénél.

LELKÉSZI HIVATALOK RÉSZÉRE

hivatalos nagyságu, iratküldemények számára
BORITÉKOK jó minőségű papíron nyomva,
kaphatók az Unitárius Iratterjesztőnél Cluj,
Unitárius Kollégium. Ára darabonként 1 Leu.

Ugyanott mindennemű hivatalos nyomtatványok beszerezhetők.

Dr. Gál Kelemen tb. igazgató által írt »*A Kolozsvári Unitárius Kollégium Története*« című 2 kötetes nagy műve 300 leu, amatőr pld. vászonkötésben 500 leu. Megrendelhető, amíg a kevés készlet még tart, az »Unitárius Iratterjesztőnél« Cluj, Unitárius Kollégium.

Nyugtázás. Az egylet pénztárába 1935 december 1-től 1936 január 20-ig tagsági díjat fizettek: Özv. Biró Izsákné Sighişoara 1935—1936-ra, Dombi Mózes Rareş 1931—1933-ra (100 leut), Csongvay Dénes Badeni 1934-re, Unitárius Egyházközség Moldovaneşti 1935-re, Báló István Valeni 1930—1935-re, Imre Pál, Szabó István Sânpaul 1930—1933-ra, Nagy Pálné Berghia 1933—1936-ra (200 leut), Lőrinczy Zsigmond Tg.-Mureş 1934-re, Halmágyi János Tg.-Mureş 1935-re, Brázavay Dezsőné Sarmisegetuza 1936-ra, Dr. Borbély Béla Turda, Tóth Vilmos Avrameşti, Komjátszegi Géza Bihoria, Csata Gerzson Carei 1935-re, Kelemen Imre Ocland 1934—1935-re, Dr. Tóth György Budapest 1935—1936-ra, Unitárius Egyházközség Făgăraş 1932—1933-ra, Inczefy Lajos Reghiune-Sasesc 1935—1936-ra, Pásztorné Rostás Róza Turda, Péter Sándor I. G. Duca 1936-ra, Orbók Lajos I. G. Duca 1935-re, Kocsis György Blaj 1935-re (50 leut), Weress László Cluj, László Zsigmond Cechesti 1936-ra, Unitárius Egyházközség Iara 1935—1936-ra, Hegyi János Vilvoorde 1936-ra, Péter József Suplac 1933—1935-re, Ürmösi József Cluj 1934-re, Dr. Gyergyay Árpád 1933—1935-re, Kovács Gábor 1929—1933-ra, Ütő Lajos 1935 1936-ra, Boros Mózes Iobogeni, Lengyel Ferencné, Özv. Fazakas Mihályné, Palatka Lőrincné Simeria 1936-ra.

Előfizetési díjat fizettek: Pázsint Róza I. G. Duca 1935-re, Unitárius Egyházközség Boldogai 1933—1934-re, Horváth Piroska Mediaş 1935—1936-ra, Zeuger Aladárné Cluj 1936-ra, Bordi István Dâmbău 1935 második felére, Jobb Dénes, Dávid Ferenc Nőegylet Oraşeni, Ifj. Egyed Dániel Ocland, Geréb Zsigmond I. G. Duca, Incze Jánosné Calnic, Ifj. Inczefy Lajos Cluj 1936-ra, Dávid Ferenc Nőegylet Făgăraş, Pap Lajos Bihoria 1935-re, Komjátszegi Géza Bihoria 1934-re, Lurtz Rudolfné és Maksay Erzsébet Rupea 1936-ra, Székely János és Miklós János Dâmbău 1935 második és 1936 első felére, Vári Dénes Firtănuş 1934—1936-ra, Biró Domokosné Ocna de Sus, Özv. Szász Istvánné Martiniş 1936-ra, Benczédi Ferenc Goagiu 1935—1935-ra, Özv. Balázs Jánosné Cluj 1936-ra.

Alapítói díjban fizettek: Pataki András és Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet Moldovaneşti 100—100 leut, Dr. Csutak Mihály Cluj 126 leut, Gálffy Lőrinc Cluj 500 leut, Özv. Papp Anlalné Dicio 500 leut, Kahlfürst Imre Cluj 50 leut, Dr. Ferenczy Géza Aita Mare 500 leut, Dávid Ferenc Egylet Iara 200 leut.

Cluj, 1936. I. 20.

Gálfi Lőrinc,
pénztárnok.

Szerkesztői üzenetek. A jövő számra a közleményeket kérjük februárius hó 20-ig beküldeni. Minden pénz Gálfi Lőrinc egyleti pénztáros úrhoz küldendő. Lakásváltozást vagy ha valami **zavar** van a lap körül, kérjük a szerkesztőséghez bejelenteni.

Az Unitárius Közlöny megjelenik havonta. Szerkesztő: Benczédi Pál

Tipografia „ORIENT” Cluj, Str. Iuliu Maniu 8.